

TOIMINTA JA HALLINTO 2005:15

*Oikeuspoliittisen tutkimuksen
kehittämisohjelma*

OIKEUSMINISTERIÖN TOIMINTA JA HALLINTO 2005:15

*Oikeuspoliittisen tutkimuksen
kehittämisohjelma*

OIKEUSMINISTERIÖ
HELSINKI 2005

KUVAILELEHTI

OIKEUSMINISTERIÖ

Julkaisun päivämäärä
30.9.2005

Tekijät (toimielimestä: toimielimen nimi, puheenjohtaja, sihteeri)		Julkaisun laji Kehittämishjelma	
		Toimeksiantaja Oikeusministeriö	
		Toimielimen asettamispäivä	
Julkaisun nimi Oikeuspoliittisen tutkimuksen kehittämishjelma			
Julkaisun osat			
<p>Tiivistelmä</p> <p>Oikeusministeriö on julkisen tutkimusjärjestelmän rakenteellista kehittämistä koskevan valtioneuvoston periaatepäätökseen 7.4.2005 sekä oikeuspoliittisen tutkimuksen kehittämistä koskevan OTT Pekka Timosen selvitysmiesraportin pohjalta laatinut valtion tiede- ja teknologianeuvostolle ehdotuksen oikeuspoliittisen tutkimuksen kehittämishjelmaksi.</p> <p>Tähän julkaisuun koottu ehdotus oikeuspoliittisen tutkimuksen kehittämishjelmaksi sisältää strategisten ja operatiivisten kehittämislinjojen ja kehittämistoimenpiteiden tarkastelun sekä resurssiyhteenvedon.</p>			
Avainsanat: (asiasanat) oikeuspoliittinen tutkimus, sektoritutkimus, julkisen tutkimusjärjestelmän kehittäminen			
Muut tiedot (Oskari- ja HARE-numero, muu viitenumero) OM 4/021/2005			
Sarjan nimi ja numero Oikeusministeriön toiminta ja hallinto 2005:15		ISSN 1458-6436	ISBN 952-466-316-3
Kokonaissivumäärä	Kieli suomi	Hinta	Luottamuksellisuus julkinen
Jakaja Oikeusministeriö		Kustantaja Oikeusministeriö	

OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALAN SEKTORITUTKIMUKSEN KEHITTÄMINEN

SISÄLLYS

	Sivu
1	
Tausta ja lähtökohdat	2
2	
Kehittämislinjau ja kehittämistoimenpiteet	3
2.1	
Strateginen kehittäminen	3
2.2	
Operatiivinen kehittäminen	6
2.2.1	6
2.2.2	7
2.2.3	8
2.2.4	10
3	
Resurssiyhteenvedo	10

OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALAN SEKTORITUTKIMUKSEN KEHITTÄMINEN

1. Tausta ja lähtökohdat

Tämä muistio sisältää arviot oikeusministeriön hallinnonalan sektoritutkimuksen kehittämistarpeista sekä ehdotukset hallinnonalan sektoritutkimuksen kehittämislinjoiksi lähivuosina. Kehittämistarve on käynyt selvästi ilmi oikeuspolitiikan strategiaa¹ valmisteltaessa. Myös selvitysmies Jussi Huttunen katsoi, että oikeuspoliittisen tutkimuksen resurssit tulisi moninkertaistaa.

Ehdotusten taustalla on oikeusministeriön asettaman selvitysmiehen, OTT Pekka Timosen selvitysmiesraportti 12.9.2005. Raportissa tuodaan esiin tarkemmat perustelut tälle kehittämisohjelmalle. Selvityksen taustalla on valtioneuvoston periaatepäätös julkisen tutkimusjärjestelmän rakenteellisesta kehittämisestä 7.4.2005. Periaatepäätöksessä edellytetään ministeriöiden arvioivan aikaisempien selvitysten - tässä tapauksessa erityisesti selvitysmies Jussi Huttusen raportin - pohjalta ja periaatepäätöksessä tarkemmin yksilöidyt näkökulmat huomioon ottaen hallinnonalsansa sektoritutkimuksen kehittämistarpeet ja laativan aikataulutetut kehittämis- ja hyödyntämisohjelmat.

Oikeuspoliittisen tutkimuksen ydinalueita ovat jatkossakin rikollisuuden ja seuraamusjärjestelmän tutkimus (kriminaalipoliittinen tutkimus), oikeuslaitoksen ja oikeusturvajärjestelmän tutkimus (oikeusturvapoliittinen tutkimus), laajasti kansalaisten oikeusasemaan ja hallinnon toimivuuteen vaikuttavan lainsäädännön ja oikeudellisten instituutioiden kuten perheoikeuden, kuluttajansuojan ja maksuhäiriöiden tutkimus (kansalaisten oikeussuhteiden tutkimus) sekä lainsäädännön ja sen vaikutusten tutkimus toisaalta yleisesti (säädospoliittinen tutkimus) toisaalta yksittäisten tärkeiden oikeusministeriön toimialan lainsäädäntöhankkeiden osalta (lainsäädäntö- ja vaikuttavuustutkimus). Näihin kaikkiin liittyy olennaisena osana kansainvälisen kehityksen arviointi ja ennakointi. Oikeuspoliittinen suunnittelu-, päätöksenteko ja ohjaus edellyttävät kuitenkin vielä tätäkin laajempaa näkökulmaa, joka kattaa em. oikeuspolitiikan tutkimuksen ydinalueen lisäksi mm. demokratian kehittämiseen ja kansalaisvaikuttamiseen liittyvät kysymykset sekä kansainväliseen oikeusyhteistyöhön ja oikeusvaltiokehitykseen liittyvät kysymykset.

¹ Oikeuspolitiikan strategia ja kehitysnäkymiä vuosiksi 2003-2012, Oikeusministeriö 2002

Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos tulee jatkossakin olemaan oikeusministeriön hallinnonalan sektoritutkimuksen **keskeinen toimija**, jota tulee pikaisesti ja merkittävästi vahvistaa. Laitoksen toimialan tulisi jatkossa kattaa edellä tarkoitettu oikeuspolitiikan ydinalue. Koska oikeusministeriö tarvitsee myös tämän ydinalueen ulkopuolelle sijoittuvaa oikeuspoliittisesti orientoitunutta tutkimusta, sektoritutkimuksen kehittäminen edellyttää yhteistyöjärjestelyjä yliopistollisten ja muiden tutkimusyksikköjen kanssa.

Sektoritutkimuksella on keskeinen merkitys toisaalta strategian toteuttamisen välineenä ja toisaalta strategiatyön lähtökohtien ja vaihtoehtojen tarjoajana sekä oikeuspoliittisen keskustelun virittäjänä ja tukena. Oikeuspolitiikassa tutkimus on usein pystynyt ennakoimaan yhteiskunnan muospaineita ja uudenlaisen lainsäädännön tarpeita ja tällaista tutkimista tarvitaan jatkossakin. Samanaikaisesti sektoritutkimuksen kehittämisen kanssa tutkimus ja tutkimuksen hyödyntäminen tulee **liittää kiinteästi ministeriön strategiavalmisteluun**. Sektoritutkimusta kehitettäessä oikeusministeriön on siksi kehitettävä omaa kykyään tutkimuksen hyödyntämiseen.

Seuraavassa esitettävät kehittämistoimet merkitsevät sektoritutkimuksen osien **resurssien selvää lisäämistä** jo vuosien 2006 ja 2007 aikana siinä yhteydessä, jossa sektoritutkimuksen uudelleenjärjestelyt tulevat ajankohtaisiksi. Tällöin on kuitenkin otettava huomioon, että sektoritutkimuksen määrärahat ovat lähtötilanteessa erittäin pienet.

Valtioneuvoston periaatepäätöksen edellyttämän sektoritutkimuksen toimenpideohjelman lähtökohdat ovat tiede- ja teknologianeuvoston tutkimuksen kehittämisohjelmille antaman rakennesuosituksen mukaisesti ryhmiteltyinä seuraavat.

2. Kehittämislinjau ja kehittämistoimenpiteet

2.1 Strateginen kehittäminen

Tutkimustoiminnan strateginen kehittäminen

Oikeusministeriön strategisena tavoitteena on oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen sekä yliopistollisten ja muiden tutkimusyksikköiden yhteistyöstä muodostuva, laaja-alainen ja monitieteinen oikeuspoliittinen tutkimus, joka tuottaa sekä ministeriön strategisten tavoitteiden

toteuttamisen kannalta merkityksellistä tutkimustietoa että sellaista yleistä kotimaista ja kansainvälistä kehitystä koskevaa tietoa, jonka avulla oikeuspolitiikan ja oikeusministeriön strategiaa arvioidaan ja uudistetaan.

Oikeusjärjestyksen kehittäminen ja hallinnonalan strateginen johtaminen edellyttävät selkeää, monipuolista ja jäsentynyttä tiedollista perustaa sekä suomalaisesta yhteiskunnasta että kansainvälistyvistä toimintaympäristöstä. Sektoritutkimuksen keskeinen strateginen kehittämistavoite on laajentaa oikeuspoliittisen tutkimuksen kenttää vastaamaan oikeusministeriön hallinnonalaan ja oikeuspolitiikan haasteita. Tässä tarkoituksessa on toisaalta tehostettava ja entisestään kansainvälistettävä tutkimusta oikeuspoliittisen tutkimuksen ydinalueilla ja toisaalta edistettävä sellaisen oikeuspoliittisen tutkimuksen syntymistä ja kehittymistä katvealueilla.

Olemassa olevan sektoritutkimuksen osalta ensisijaisena kehittämistavoitteena on Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen vahvistaminen sekä lisäresurssien ohjaaminen ministeriön strategian kannalta keskeisille aloille eli kriminaalipoliittiseen, oikeusturvapoliittiseen ja kansalaisten oikeussuhteita koskevaan tutkimukseen, joihin kaikkiin liittyy myös kansainvälisen kehityksen seurannan ja arvioinnin tehostunut hyväksikäyttö. Lähtökohtana on, että tutkimuslaitos vastaa oikeuspolitiikan ydinalueilla sekä suomalaisen yhteiskuntaan että kansainvälistymiseen liittyvistä tiedontarpeista.

Esimerkiksi taloudelliseen ja oikeudelliseen integraatioon liittyvä tutkimus, jonka strateginen merkitys jatkuvasti kasvaa, edellyttää myös uudenlaisia yhteistyörakenteita siten, että oikeusministeriö on rahoittajana ja tutkimustarpeiden esille tuojana, oikeuspoliittinen tutkimuslaitos koordinoijana ja yliopistolliset tutkimusyksiköt varsinaisen tutkimustoiminnan toteuttajina.

Osana kehittämistyötä pyritään siihen, että Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos toisaalta ja ministeriö sekä yliopistolliset ja muut yhteistyöyksiköt toisaalta muodostavat keskenään oikeuspolitiikan eri osa-alueita kattavia tutkimusprojekteja. Kun kriittinen tutkijamäärä on saavutettu, tutkijat voivat osallistua näkökulmiltaan laaja-alaisempiin tutkimusprojekteihin ja edustavaa niissä oikeuspolitiikan näkökulmia. Samalla tulee pyrkiä nykyistä selvästi tehokkaammin hyödyntämään etenkin Suomen Akatemian tutkimusrahoitusta sekä saamaan oikeuspoliittinen tutkimus yhdeksi Akatemian rahoituksen säännönmukaisista kohdealoista.

Tutkimuksen hyödyntämisen strategiset kehittämistavoitteet

Oikeusministeriön hallinnonalan tutkimusmäärärahat ovat poikkeuksellisen niukat.² Resurssien niukkuuteen liittyen ministeriöllä ei ole ollut sektoritutkimuksen strategiaa, tutkimuksen ohjausrakenteet ovat olleet heikot, tutkimuksen hyödyntämistä koskevat yhteiset periaatteet puuttuvat ja tutkimushankkeiden toteuttamisessa noudatetut käytännöt ovat olleet varsin kirjavia.

Tutkimusten hyödyntämistä edistetään jatkossa yhdenmukaistamalla tutkimusten tilauskäytäntöjä ja korostamalla toimeksiantojen määrittelyn tärkeyttä. Tutkimusta tilattaessa on määritellään sen käyttötarkoitus sekä nimetään tuloksia hyödyntävä hanke ja sen vastuhenkilö.

Osaksi tutkimuksen hyödyntämiseen ja osaksi sektoritutkimuksen hallinnoinnin selkeyttämiseen liittyvinä toimina on tarkoitus jo vuoden 2006 alusta erottaa lainvalmisteluun liittyvät hankekohtaiset selvitykset tutkimusmäärärahoista siten, että selvitysten rahoitusta hallinnoidaan ja selvityksistä päätetään osastoilla, käytännössä lähinnä lainvalmisteluosastolla osana lainvalmistelun yleistä resursointia.

Oikeusministeriö nimeää sektoritutkimuksen vastuhenkilön. Tehtävä kytetään tiiviisti ministeriön johtamisjärjestelmiin. Tehtävä on ministeriössä uudentyyppinen ja uusien käytäntöjen ja yhteistyömuotojen muovaamisessa haastava, minkä vuoksi siihen rekrytoidaan oikeuspoliittista tutkimusta ja tutkimustoimintaa monipuolisesti tunteva henkilö. Lisäksi nimetään kansliapäällikön johdolla toimiva sektoritutkimuksen johtoryhmä, johon kuuluvat lainvalmisteluosaston, oikeushallinto-osaston, kriminaalipoliittisen osaston sekä talousyksikön päälliköt. Sektoritutkimuksen vastuhenkilö myös vastaa oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen tulohjaukseen liittyvästä valmistelusta.

Oikeusministeriön tutkimusrahoitusta pyritään lisäämään selvästi vuodesta 2006 alkaen. Tarpeet kohdistuvat sekä sidottuihin tutkimusmäärärahoihin eli oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen resurssien vahvistamiseen että sitomattoman tutkimusrahoituksen lisäämiseen niillä tutkimusaloilla, joilla on selvästi tunnistettuja tutkimustarpeita - kuten kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelmassa ja valtioneuvoston säädösvalmistelun kehittämistyössä määritellyille

² Tutkimus- ja kehittämismenojen osuus budjetista 0,24 %, kun VN:n keskiarvo on 4,5 %.

tutkimusalueille. Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen resurssien vahvistaminen lisää myös laitoksen mahdollisuuksia tehdä ns. vapaata oikeuspoliittista tutkimusta, jota muutoin rahoitettaisiin osaksi sitomattoman tutkimusrahoituksen kautta.

Osana Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen sekä yliopistollisten ja muiden yhteistyöyksikköjen yhteistyön ja verkostoitumisen kehittämistä pyritään siihen, että oikeuspoliittinen tutkimus voi hyödyntää Suomen Akatemian rahoitusmuotoja. Erillisrahoitusta tarvitaan laajempien oikeuspoliittisten tutkimusprojektien toteuttamiseen.

Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen resursseissa on välttämätöntä ottaa huomioon lisärahoitus kansainvälisen tutkimuksen ja keskustelun seurantaan, kansainvälisiin hankkeisiin osallistumiseen sekä niistä tiedottamiseen. Myös ministeriön sitomattomassa tutkimusrahoituksessa tulee ottaa huomioon kansainvälisen tutkimusyhteistyön tarve, esimerkiksi oikeusvaltiokehitykseen, kansalaisvaikuttamisen ja demokratian kehittämiseen sekä säädöspoliittiseen tutkimukseen liittyen.

2.2. Operatiivinen kehittäminen

Oikeusministeriö toteuttaa vuosina 2006 – 2007 alla yksilöidyt kehittämistoimet ja arvioi samalla niiden tuloksellisuutta. Samanaikaisesti tutkimustoiminta ja sen hyödyntäminen integroidaan kiinteästi ministeriön strategiaan. Parhailtaan valmistellaan Oikeuspolitiikan strategisia linjauksia toteuttavia säädöspoliittisia, oikeusturvapoliittisia, maksuhäiriöpoliittisia sekä EU:n kehittämistä ja oikeusyhteistyötä koskevia toimintaohjelmia. Oikeuspoliittisen tutkimuksen kehittämisen jatkotoimet linjataan vuoden 2007 loppuun mennessä.

2.2.1. Oikeusministeriön sisäiset kehittämistoimet

Ministeriö nimeää **tutkimustoiminnan vastuhenkilön** vuoden 2005 aikana sekä sektoritutkimuksen ohjausryhmän viimeistään vuoden 2006 alusta.

Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen **ohjaus** uudistetaan vuonna 2006.

Oikeuspolitiikan keskeisten alojen strategiatyötä ja tähän liittyen **tutkimustarpeiden määrittelyä ja tutkimuksen hyödyntämismenettelyjä** tehostetaan. Lainsäädäntö- ja säädöspoliittisen tutkimuksen tarpeet yksilöidään ja hyödyntämistavat täsmennetään.

Yksittäisiin lainvalmisteluhankkeisiin liittyvät **tavanomaiset seura nta- ja muut selvitysluonteiset hankkeet** siirretään mahdollisuuksien mukaan ja määrärahojen puitteissa tavanomaisista toimintamenoista rahoitettavaksi. Teknisluonteisten tiedontarpeiden täyttäminen hoidetaan pääsääntöisesti ministeriön osastojen omin resurssein viimeistään vuoden 2007 alusta ja Oikeuspoliittiselle tutkimuslaitokselle esitettävistä tiedontuottamispyynnöistä sovitaan tutkimustoiminnan vastuuhenkilön kanssa vuoden 2006 alusta.

2.2.2.Sidotut tutkimusmäärärahat ja oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen lisäresursointi

Rikollisuuden ja seuraamusjärjestelmien tutkimuksen tehostaminen

Oikeuspoliittisessa tutkimuslaitoksessa vahvistetaan niitä tutkimusalueita, joihin ei ole voitu panostaa riittävästi. Ensi vaiheessa painopisteenä on seuraamusjärjestelmiin liittyvä tutkimus. Oikeuspoliittiseen tutkimuslaitokseen luodaan seuraamusjärjestelmien tutkimukseen erikoistuva tutkijaryhmä, johon sijoitetaan vähintään kaksi nykyisen kriminologisen yksikön virkaa ja kuusi uutta virkaa. Tätä varten perustetaan kuusi uutta tutkijavirkaa vuosina 2006 ja 2007.

Määrärahalisäys 2006: 300 000

Määrärahalisäys 2007: 300 000

Oikeusturvapolitiikan tutkimuksen tehostaminen

Oikeusturvajärjestelmään, sen kokonaisuuden ja eri osien toimivuuden ja kehittämistarpeiden tutkimukseen on voitava panostaa huomattavasti systemaattisemmin ja vahvemmin. Sovittelun ja oikeusturvasektorin tutkimus edellyttää usein monitieteisiä ja laaja-alaisia näkökulmia sekä kansainvälisen kehityksen tuntemusta. Ensi sijaista on vahvistaa Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen edellytyksiä. Ministeriön sitomattoman tutkimusrahoituksen ja oikeuslaitoksen muun kehittämisrahoituksen puitteissa on vahvistettava myös muuta kuin luontevasti Oikeuspoliittiselle tutkimuslaitokselle kuuluvaa, oikeusministeriön strategiavalmistelua, ohjausta jne. tukevaa tutkimus- ja selvitystyötä.

Oikeuspoliittiseen tutkimuslaitokseen luodaan oikeusturvapolitiikkaan erikoistuva tutkijaryhmä, johon sijoitetaan vähintään kaksi nykyisen yleisen yksikön virkaa ja kaksi uutta virkaa.

Määrärahalisäys 2006: 200 000

Lainsäädännön vaikutusten arviointi- ja seurantatutkimuksen tehostaminen

Oikeuspoliittiseen tutkimuslaitokseen luodaan lainsäädännön arviointi- ja seurantatutkimukseen erikoistuva tutkijaryhmä, johon sijoitetaan vähintään kaksi laitoksen nykyistä tutkijaa ja jota varten perustetaan vähintään kaksi uutta virkaa.

Määrärahalisäys 2006: 100 000

Määrärahalisäys 2007: 100 000

Kansalaisten oikeussuhteita koskevan tutkimuksen sekä oikeuspoliittisen keskustelun tehostaminen

Oikeuspoliittiseen tutkimuslaitoksen luodaan kansalaisten oikeussuhteisiin (mm. perheoikeus, kuluttajansuoja, maksuhäiriöpolitiikka), oikeuspoliittisen tutkimuksen seurantaan ja siitä tiedottamiseen keskittyvä toiminto, jota varten perustetaan kaksi uutta virkaa.

Määrärahalisäys 2006:

200 000

Kehittämishankkeiden yhteydessä toteutettava oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen toiminnan kehittäminen

Laitos ja OM järjestävät vuodesta 2006 alkaen vuotuisen ”Ajankohtaista oikeuspolitiikasta” – **seminaarin**, johon kytketään sekä tutkimuksellista että poliittista keskustelua ja jonka puheenvuorot julkaistaan. Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos ryhtyy johdonmukaisesti seuraamaan kaikilla sen ydinalueilla tehtävää **kansainvälistä oikeuspoliittista tutkimusta** ja tiedottaa siitä.

Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen **yksikköjako** puretaan ja laitos organisoidaan laaja-alaisten tutkijaryhmien perusteella. Laitoksen sisäisenä resurssien uudelleen kohdentamisena käynnistetään arviointi- ja seurantatutkimukseen erikoistuvan tutkijaryhmän sekä oikeusturvapolitiikkaan erikoistuvan tutkijaryhmän muodostaminen.

2.2.3.Oikeusministeriön sitomattomat tutkimusmäärärahat - suuntaaminen erityisesti kansainvälistymiseen liittyviin oikeuspoliittisiin kysymyksiin, säädöspoliittiseen tutkimukseen sekä demokratiatutkimukseen

Oikeuspolitiikan kansainvälisiä haasteita koskeva tutkimus

Oikeusministeriö käynnistää vuoden 2006 keväällä hankkeen, jossa etsitään 1 – 2 yliopistollista yksikköä yhteistyökumppaneiksi sopimusperusteiseen ”oikeuspolitiikan kansainväliset haasteet” –tutkimus- ja seurantahankkeeseen. Hankkeessa pyritään saamaan ministeriön strategiaan liittyvää ja mahdollisesti strategian uudistamistyötä tukevaa perustietoa erityisesti sellaisista talouden globalisoitumiseen ja valtioidenväliseen yhteistyöhön liittyvistä kysymyksistä, joilla arvioidaan olevan oikeuspoliittista merkitystä Suomessa ja Suomen osallistumiselle kansainväliseen yhteistyöhön. Tavoitteena on, että rahoituspäätökset tehdään syksyn 2006 aikana ja hanke tai hankkeet aloitetaan vuoden 2007 alussa. 2 – 4 vuotta kestävien hankkeiden aikana ja niiden päätyttyä arvioidaan sekä hankkeiden tuloksia että niiden hyödynnettävyyttä.

Säädöspoliittinen tutkimus

Valtioneuvoston säädösvalmistelun kehittämistyöhön liittyen vahvistetaan lainsäädäntö – ja säädöspoliittista tutkimusta. Tällainen tutkimus on välttämätöntä oikeusjärjestyksen arvioinnin ja kehittämisen, lainsäädännön laadun ja paremman lainvalmistelun näkökulmasta. Näihin liittyvät mm. kysymykset optimaalisista sääntelyinstrumenteista sekä sääntelyn taloudellisista ja kilpailukykyvaikutuksista.

Kysymykseen tulee sekä: lainsäädäntöä kokonaisuutena koskeva tutkimus että yksittäisiin säädöshankkeisiin liittyvä tutkimus. Erityisesti lainsäädäntöön yleisesti kohdistuva, monitieteistä lähestymistapaa soveltava tutkimustoiminta kaipaa vahvaa kehityspanosta. Tutkimustarpeisiin ja suuntautumiseen vaikuttaa erityisesti lainsäädännön kansainvälistyminen, jossa merkittävät muutostekijät ovat toisaalta EU-lainsäädäntö ja toisaalta lainlaadinnan ylivaltiollisten piirteiden, kuten kansainvälisen sopimustoiminnan ja erilaisten ei-valtiollisella tasolla laadittavien oikeusohjeiden lisääntyminen. Tärkeä tutkimusalue on myös kansalaisvaikuttamisen ja muiden osallistumismenettelyjen kehittäminen lainsäädäntöprosessiin liittyen.

Demokratian ja kansalaisvaikuttamisen kehittämiseen liittyvä tutkimus

Kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelmassa ja muussa osallistumis- ja vaikuttamisjärjestelmien kehittämiseen liittyvässä kehittämistyössä on tunnistettu runsaasti tutkimuksen kehittämistarpeita. Nämä liittyvät paitsi osallistumisjärjestelmien kehittämiseen

myös esimerkiksi kansalaisvaikuttamisen ja demokratian indikaattoreihin sekä kansainvälisen kehitykseen seurantaan ja arviointiin. Aihealue edellyttää usein monitieteistä ja laaja-alaista lähestymistapaa sekä toimivien kansallisten ja kansainvälisten verkostorakenteiden luomista ja hyödyntämistä.

Lisäys oikeusministeriön sitomattomiin tutkimusmäärärahoihin **yhteensä**:

Määrärahalisäys 2006:	200 000
Määrärahalisäys 2007:	400 000

2.2.4.Vuosien 2008 – 2010 kehittämistoimet

Muista kehittämistoimista päätetään vuoden 2007 loppuun mennessä kehittämistoimista saatujen kokemusten ja ministeriön strategiatyössä muodostuneiden tutkimustarpeiden pohjalta. Tällöin etusijalla ovat ne tutkimustarpeet, joita ei suunnittelun ja strategiatyön aikatauluihin liittyvistä syistä ole voitu sisällyttää vuosien 2006 ja 2007 kehittämistoimiin.

3. RESURSSIYHTEENVETO

Seuraavassa taulukossa on esitetty tämän ohjelman edellyttämä lisämäärärahatarve oikeusministeriön sitomattomiin tutkimusmäärärahoihin ja Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen määrärahoihin vuosina 2006-2007. Kehittämistyön linjauksia täsmennetään vuonna 2007, jolloin myös arvioidaan jatkovuosien resurssitarve.

	2005 (1000 €)*	Lisäys 2006	Lisäys 2007	Lisäys 2006-07 yht.
OM sitomaton tutkimusrahoitus	300	200	400	600
OPTL rahoitus	1 060	800	400	1 200
Yhteensä	1 360	1 000	600	1 800

*Valtion talousarvio 2005

